

СИЛАБУС
з дисципліни «Соціальна відповідальність»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
281 «Публічне управління та адміністрування»
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 4 кредити (ECTS): 30 годин лекції, 30 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота.

Викладач курсу – **Кравченко Юлія Миколаївна**, к.е.н., старший викладач кафедри економіки та маркетингу.

<http://new.khntusg.com.ua/staff/kravchenko-julija-mikolaiivna>

Опис курсу

Пререквізити - базові знання з дисциплін: Українська мова (за професійним спрямуванням), Теорія організації, Менеджмент, Економіка підприємства.

Мета курсу – формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій.

Завдання курсу – вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати: основний зміст усіх розділів навчальної програми; оволодіти сучасним соціально-економічним способом мислення щодо осмислення сучасних світу та людини; мати базові уявлення про основи сучасного соціально знання, що сприятиме розвитку загальної культури й соціалізації особистості; розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та життєдіяльності людини у ньому;

уміти: формувати механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю; збирати й оцінювати інформацію з корпоративної соціальної відповідальності для прийняття рішень і формування пропозицій до програм розвитку організації; ідентифікувати, аналізувати очікування зацікавлених сторін організації з позицій концепції корпоративної соціальної відповідальності; формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності.

Компетентності

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації, бути критичним та самокритичним;
- вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення.

Результати навчання - в результаті вивчення курсу студенти можуть застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення; будувати універсальну макромодель соціальної дійсності навколо людини, що є суб'єктом сучасної суспільної діяльності та особистого життя.

Структура курсу

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого суспільного розвитку .

Економічна, соціальна та екологічна складові сталого розвитку.

Концепція соціальної відповідальності як система науково обґрунтованих понять, принципів і положень концепції сталого розвитку. Роль соціальної відповідальності у реалізації концепції сталого розвитку.

Система соціального партнерства як механізм ефективній взаємодії держави, бізнесу та інститутів громадянського суспільства.

Суспільна злагода. Стале соціально-економічне зростання. Розвиток соціальних чинників виробництва – людського і соціального капіталу і посилення їх дії на економічну діяльність.

Тема 2. Соціальна відповідальність в системі людини, держави та суспільства.

Аналіз взаємодії бізнесу з державою, суспільством і закордонними партнерами. Концепція взаємодії держави з громадянським суспільством. Партнерство та ефективність взаємодії людини, держави, суспільства. Закони України з ефективного співробітництва громадських об'єднань та органів влади.

Соціальна держава. Посилення відкритості державної політики. Основне втримування й напрямки державної політики. Формування й проблеми реалізації державної економічної політики. Основні напрямки державної соціальної політики. Формування й проблеми реалізації соціальної відповідальності держави.

Соціальна політика підприємства. Соціальна відповідальність громадянина. Патріотизм.

Тема 3. Соціальна відповідальність в системі управління організацією.

Соціальна відповідальність як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності організації. Моделі аналізу заінтересованих сторін. Впровадження соціальної відповідальності в практики і процедури компанії. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків соціальної відповідальності. Організація діяльності з соціальної відповідальності. Етичні кодекси. Структурні підрозділи та комітети компаній у сфері соціальної відповідальності. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з соціальної відповідальності в компаніях.

Тема 4. Формування відносин з працівниками на засадах соціальної відповідальності.

Права людини і трудові практики як предмет соціальної відповідальності. Міжнародні стандарти прав людини (Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про права дитини).

Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Гідна праця як предмет соціальної відповідальності. Європейські стандарти у сфері праці. Особливості європейської моделі внутрішньої соціальної відповідальності. Законодавство України у сфері праці як основа соціальної відповідальності у відносинах з працівниками. Соціальний діалог і соціальна відповідальність. Кращі трудові практики та показники внутрішньої соціальної відповідальності: вітчизняний і зарубіжний досвід. Питання професійної етики.

Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності

Залучення стейкхолдерів. Поняття та види стейкхолдерів. Європейський досвід. Визначення стейкхолдерів компанії. Карта стейкхолдерів. Матриця стейкхолдерів. Стратегічний діалог. Оцінка діалогу за стейкхолдерами.

Конфлікти суспільства й бізнесу, влади й бізнесу. Тенденція розвитку особистих зв'язків, лобізм, корупція. Лобізм як об'єкт корпоративного керування. Корупція як елемент реальної дійсності.

Тема 6. Екологічні аспекти соціальної відповідальності

Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту. Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Превентивний підхід до вирішення екологічних проблем. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.

Тема 7. Оцінка результативності соціальної відповідальності

Показники внутрішньої соціальної відповідальності. Методи та процедури оцінювання ефективності програм соціальної відповідальності. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання. Соціальний аудит. Збалансована система показників. Концепція потрійного результату. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Моніторинг ефективності діяльності організації у сфері соціальної відповідальності.

Тема 8. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні

Терміни і поняття, що використовуються у концепції. Характеристика і аналіз проблеми, на розв'язання якої спрямована стратегія. Мета і завдання стратегії. Обґрунтування доцільності розроблення і реалізації стратегії на основі зарубіжного та вітчизняного досвіду. Внутрішній контекст

розвитку соціальної відповідальності в Україні. Цілі, досягненню яких присвячена стратегія. Зовнішній контекст розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Організаційні та нормативні умови розвитку соціальної відповідальності. Розвиток можливостей та компетенцій бізнес-організацій для підтримки їх в реалізації соціальної відповідальності. Підвищення обізнаності щодо соціальної відповідальності серед різних груп зацікавлених осіб.

Короткострокові результати (до трьох років з моменту затвердження стратегії). Довгострокові результати. Фінансування реалізації стратегії.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до **Положення**

Система оцінювання - оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: модуль 1 – 30 % семестрової оцінки; модуль 2 - 30% семестрової оцінки; залік - 40% семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>